(1958) " स्फुट विकसने " (VI-तुदादिः-1373. अक. सेट्. पर.)

कुटादिः ।

'क्रमाद् विकासे शशपोः स्फुटति स्फोटते पदे ।' (श्लो. 70) इति देवः । सर्वाण्यपि रूपाणि कौटिल्यार्थककुटतिवत् (204) बोध्यानि। अस्य धातोः कुटादित्वात्, 'रलो व्युपधात्—' (1-2-26) इति सन्नन्ते कित्त्वविकल्पो न । णमुलि-[A]अङ्गुलिस्फोटम् । स्फोटः=शाब्दिकसंमतं शब्दस्वरूपम्, रोगविशेषश्च ।

(1959) " स्फुट भेदने " (X-चुरादिः-1723. सक. सेट्. उभ.)

'स्फोटयेत् स्फोटतीति द्वे भेदे विशरणे क्रमात् ।' (श्लो. 71) इति देवः । सर्वाण्यपि रूपाणि चौरादिककुहयतिवत् (237) ज्ञेयानि ।

(1960) " स्फुटिर् विशरणे " (I-भ्वादिः-329. अक. सेट्. पर.)

'स्फोटयेत् स्फोटतीति द्वे भेदे विशरणे क्रमात् ।' (श्लो. 71) इति देवः । 'अयं पाठो मैत्रेयादीनाम्' इति माधवः । '—स्फुट' इति चन्द्रः । '—विशरणे विकासे च' इति काशकृत्स्नः । सर्वाण्यपि रूपाणि कुण्ठतिवत् (209) ज्ञेयानि ।

(1961) " स्फुड संवरणे " (VI-तुदादिः-1391. सक. सेट्. पर.)

कुटादिः ।

'मैत्रेयेण न पठ्यते । आत्रेयादयस्तु पठन्ति' इति माधवः । पा. धा. समीक्षायाम् तु 'स्फुड संवरणे, मैत्रेयसायणचन्द्रादयः पठन्ति' इत्युक्तम्। अनयोः परस्परविरोधो दृश्यते । तरङ्गिण्यां धातुरयं न दृश्यते । अपि तु 'स्थुड' इति दृश्यते। सर्वाण्यपि रूपाणि तौदादिककुटतिवत् (240) ज्ञेयानि ।

(1962) " स्फुडि परिहासे " (X-चुरादिः-1537. सक. सेट्. उभ.)

'स्फुडि—' इति पठित्वा 'स्फुटि इति प्रथमान्तं केचित् पठन्ति । तस्यार्थः परिहासः—इति दुर्गः' इति सायणः । 'पुडि' इति पठित्वा 'स्फुटि इति दुर्गः । 'स्पुडि परिघाते इति एके' इति क्षीरतरङ्गिण्याम् । शतरि [B]प्रस्फुण्डयन् । सर्वाण्यपि रूपाणि कुण्ठयतिवत् (210) ज्ञेयानि ।

A. 'वदन् बह्वङ्गुलिस्फोटं भ्रूविक्षेपं विलोकयन् ॥' भ. का. 5.63.

B. 'प्रस्फुण्डयन् अपि तमप्युपलक्ष्य कंसः— ॥' धा. का. 3-13.